

ПЕРШИЙ ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ "ІНФОРМАТИКА" ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

***Мегель Ю.Є., д.т.н., професор, Міхнова О.Д., к.т.н., асистент,
Коваленко С.М., к.т.н., доцент, Чалий І.В., к.т.н., доцент,
Яковенко Д.М., асистент, Чала О.І.,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка***

Зміни, які відбуваються в Україні останнім часом і, зокрема, посилення європейського виміру у вищій освіті диктують необхідність прискореного повноцінного входження до європейського простору і потребують рішучих кроків в багатьох сферах. Зокрема відповідних змін та нових підходів в формуванні у студента професійних та соціально-особистісних якостей, які б дозволили йому повністю реалізувати свій інтелектуальний потенціал, забезпечили необхідний багаж знань. Можливість навчатися в університеті англійською мовою, серед інших важливих чинників, безумовно буде сприяти конкурентоспроможності наших випускників на ринку праці, в тому числі світовому.

Згідно положень європейського проекту TUNING [1-3], у формуванні компетенції майбутнього фахівця вирішальну роль відіграє не тільки зміст освіти, але також і освітнє середовище вищих навчальних закладів, організація освітнього процесу, освітні технології. Проект виділяє три типи загальних компетенцій: інструментальні, міжособистісні, системні. Символічно, що серед ключових інструментальних компетенцій, якими повинен володіти кожний європеєць, поряд з компетенціями "елементарні навички роботи з комп'ютером" та "навички управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел)", окремим рядком виділяється компетенція – "знання другої мови".

Публікацій, що присвячені проблемам навчання в університетах іноземними мовами відомо небагато [4-8]. Виділимо достатньо фундаментальну роботу Смокотіна В.М. [4], а також збірку наукових статей [5]. Робіт, присвячених конкретним методикам застосування цього підходу в навчанні студентів ВНЗ сучасним інформаційним технологіям набагато менше і в них розглянуті лише окремі питання [9,10]. Відмітимо також декілька цікавих, але на жаль коротких за змістом матеріалів в межах проекту [5]:

1. Аделева О.П., Голубева А.Г. Специфика подготовки кадров на специальности «Информатика и английский язык» в свете концепции билингвального обучения.

2. Петроченкова И.А. Роль современных информационных технологий в обучении английскому языку в техническом вузе.

3. Битюцкая Н.Н. Развитие умений в сфере иноязычной коммуникации у менеджеров в процессе профессиональной переподготовки.

4. Полякова Ю.А. Специфика английского языка и коммуникативные качества речи при билингвальном обучении студентов специальности «Информатика»

5. Стадник В.В. Особенности коммуникационного процесса в билингвальном образовании.

Як це не дивно автори навіть не змогли знайти відповідні темі, що розглядаються, цікаві форуми в Інтернет. Таким ресурсом згодом можливо стане форум конференції «Преподавание и обучение на английском языке: ожидания, проблемы, потребности» [11].

Отже докладного аналізу навчання англійською мовою студентів ВНЗ сучасним інформаційним технологіям не проводилося, в публікаціях розглянуті лише окремі питання, тому тему статті можна вважати актуальною.

Метою статті є аналіз особливостей викладання дисципліни "Інформатика" англійською мовою, деяких цікавих методичних підходів і прийомів, а також деяких проблем, що можуть виникати при практичному вивченні ІТ-дисциплін студентами ВНЗ, інших важливих предметів при навчанні студентів різних напрямків підготовки.

Для успішного викладання іноземною мовою на кафедрі спочатку повинна бути проведена ретельна попередня робота. Розроблені відповідні програми лекцій та лабораторні заняття, тести, модульні білети та інше. При викладанні бажано ширше використовувати новітні інформаційні технології, електронні презентації, взагалі різноманітні мультимедійні засоби [12]. Треба поступово збирати банк даних не тільки на дисципліни, що викладаються на першому курсі, але й для подальших років навчання англомовних груп.

Agenda for October 22, 2014

Today, we continue to consider the most important lecture of the course. Recall that it is dedicated to the modern application PC software (file **And Lecture 4 part 3 Informatics.doc** in your main directory).

The most important will be:

1. Graphic information processing systems.
2. Database Management Systems.
3. Informational-search engines.
4. Systems of artificial intelligence.
5. Expert systems and special purpose systems.

After that we will continue to learn Microsoft Word (**Laboratory Work 8.doc** file in your main directory). In the report of not less than two pages you should briefly explain what material you have learned. In the practical part you should dial text, given at the end of the lab work and try to translate it into Ukrainian.

Additional materials: Microsoft Word 2013 **Lecture Two.mp4**, Microsoft Word 2013 **Lab Two.mp4**.

If there are no questions, then we can move on to lecture.

Рис. 1. План роботи на заняття

Як ми бачимо з рис. 1, кожне заняття розпочинається з докладного розгляду тематки завдання на день, репрезентації основних та додаткових матеріалів, з якими треба ознайомитися як на лекції так і на лабораторній роботі. Такий план роботи надається особисто кожному студенту для того, щоб він краще планував як роботу в аудиторії, так і самостійну. Викладач звертає увагу на мультимедійні матеріали, виконання практичної частини роботи, можливі додаткові джерела знань, які бажано засвоїти студенту.

Для полегшення засвоєння матеріалу на перших кроках навчання, лекційний матеріал подається на засоби візуалізації одночасно з доповіддю лектора, при цьому йде, як це загально прийнято паралельний переклад деяких найбільш важливих розділів (рис. 2).

Lecture №4	Лекція №4
<i>Application Software. Overview of the main components.</i>	<i>Прикладне програмне забезпечення. Загальна характеристика основних складових.</i>
<i>Objective. Familiarize with main types of application software.</i>	<i>Ціль. Ознайомитися з основними типами прикладного програмного забезпечення.</i>
Plan	План
I. Software of modern PCs. 1. Analyze the general provisions on modern PC software. 2. Analyze the main components of modern PC application software.	I. Програмне забезпечення сучасних ПК. 1. Проаналізуйте загальні положення про програмне забезпечення сучасного ПК. 2. Проаналізуйте основні складові сучасного прикладного програмного забезпечення ПК.

Рис. 2. Візуалізації лекційного матеріалу

Якщо потрібно, до лекцій додаються додаткові матеріали: електронні видання, презентації (див. рис. 3), ресурси Інтернет, навчальні відеоматеріали. Такі мультимедійні засоби значно полегшують засвоєння матеріалу.

1964 – The mouse and window concept

Douglas Engelbart demonstrates the worlds first “mouse”, nicknamed after the “tail”.

SRI (Stanford Research Institute) received a patent on the mouse in 1970, and licensed it to apple for \$40,000.

Рис. 3. Використання презентацій

Трохи докладніше про різноманітне навчаче відео. Є матеріали, які підходять для загального застосування. Наприклад, про історію операційного середовища Windows від корпорації Microsoft.

Є такі, які гарно доповнюють лекційний матеріал, є для лабораторних занять. Так, наприклад, на початку навчання ми плідно використали на лабораторних цикл матеріалів корпорації Microsoft де просто та наочно розглянуті основні моменти роботи в ОС Windows 7 (рис. 4).

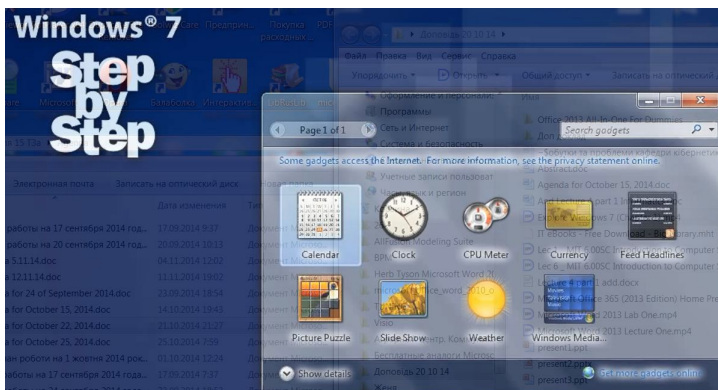

Рис. 4. Відео корпорації Microsoft (фрагмент)

Взагалі такі матеріали можливо знайти як на спеціалізованих англомовних сайтах в Інтернет, так і на відомому всім YouTube. Треба тільки переконатися, що до Вас потрапив не контрафактний матеріал.

Звертаємо увагу колег-викладачів на ресурс [13]. Це вільний онлайнний доступ до 2000 курсів МГТ: широкі можливості для університетів в небагатих країнах.

Але не все тут так просто та очевидно. Спроба використати цикл лекцій, який викладається в Массачусетському технологічному інституті не вдала, хоча й визвала не аби яку зацікавленість студентів. Студенти, та навіть, нажаль, деякі викладачі не достатньо розуміли американську мову та не встигали за лектором.

Але не треба припиняти пошуки - численні мультимедійні лекції та лабораторні роботи Mountain Empire Community College, який викладав лектор повільною англійською мовою, стали основою для всього першого семестру. Студенти дуже непогано його розуміли.

Хочу ще раз підкреслити, що при навчанні ми використовуємо тільки відкриті матеріали, не порушуючи авторські права. Зокрема, нам пощастило знайти сайт Free Download IT eBooks [14]. Тут у вільному доступі ми знайшли багато цікавої електронної літератури, яку також намагаємося використовувати.

Крім того, з самого початку викладання, значну увагу ми приділяємо термінології. Багаторічний досвід викладання свідчить, що вивчаючи будь-яку науку, ми спочатку засвоюємо мову науки (основні терміни та поняття), потім поступово переходячи від простого до більш складного, опановуємо вершини науки. Це особливо справедливо відносно сучасних інформаційних технологій, де питання термінології завжди стояли гостро. Розроблено два методичних посібника: англо-український та тлумачний словник найбільш вживаних термінів. Робота в цьому напрямку продовжується.

Ще кілька моментів. Дуже зручно викладати тоді, коли лекція і лабораторне заняття стоять один за одним і дозволяють добре, так би мовити, налаштуватися на англійську хвилю і викладачеві. Це треба враховувати у частині ВНЗ і намагатися, якщо можливо, ставити заняття таким чином.

Безумовно виникає і багато проблем. На початку роботи важко і викладачам і студентам. Потрібен час та мовна практика. Студенти підготовлені по різному. Парадокс полягає в тому, що буває, що у студента була у школі непогана мовна підготовка, а шкільний курс інформатики він засвоїв не кращим чином. Буває і навпаки. Нарешті інша незручність. Матеріал викладається англійською, ліцензійні

операційна система та Microsoft Office "російськомовні". Додаткові незручності додаються коли в різних комп'ютерних аудиторіях ВНЗ стоять різні версії ОС та Office.

І саме головне, про що весь час повинен подумки повторювати викладач: не можна заради викладання англійською мовою, так би мовити, загубити інформатику.

Зараз ми є свідками і учасниками процесу перетворення освіти на основі задоволення вимог, більш динамічних і чутливих до потреб суспільства і ринку праці. Треба намагатися готувати спеціаліста для потреб майбутнього, забезпечити випереджаючу функцію освіти. Тому підготовка майбутніх фахівців, що володіють іноземними мовами, впевнено себе відчують у використанні сучасних інформаційних технологій є необхідною і актуальною та дозволить їм бути компетентними у своїй професійній галузі.

Література.

1. Tuning Educational Structures in Europe. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www/let.rug.nl/TuningProjekt/index.htm>.

2. Сборник основных документов по Болонскому процессу. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.bologna-berlin2003.de/pdf/compendium_of.pdf.

3. Болонский процесс: поиск общности европейских систем высшего образования (проект TUNING) / Под науч. ред. д-ра пед. наук, проф. В.И. Байденко. – М.: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2006. - 211 с.

4. Смокотин В.М. Европейское многоязычие: от государств-наций к многоязычной и поликультурной Европе / В.М. Смокотин. – Томск: Изд-во Том. ун-та, 2010. – 178 с.

5. Дидактические модели и методы билингвального обучения в вузе: сборник научных статей и материалов Международной научно-методической конференции / отв. ред. Г.Ф. Глебова. – Смоленск: Изд-во СмолГУ, 2011. – 378 с.: ил.

6. Краснова Г. Подводит перевод? Без перехода на англоязычные программы российские вузы потеряют иностранных студентов. [Електронний ресурс] / Краснова Г. – Режим доступу: <http://www.poisknews.ru/theme/edu/8812/>.

7. Степанова М.М. Методика обучения написанию реферата по специальности (на английском языке) / М.М. Степанова // Английский язык в современном деловом мире: материалы международной научно-практической конференции (г. Астрахань, 17 февраля 2009 г.) – Астрахань, 2009. – С. 56-61.

8. Быкова Н. Обучение в вузе на английском: за и против [Електронний ресурс] / Н. Быкова – Режим доступу: <http://www.strf.ru/material.aspx?CatalogId=703>.

9. Смирнова Т.В. English for Computer Science Students / Т.В. Смирнова, М.В. Юдельсон – М.: Флинта: Наука, 2006. – 128 с.

10. Лапчик М. П. Методика преподавания информатики: учеб. пособие для студентов / М. П. Лапчик, И. Г. Семакін, Е. К. Хеннер; под общ. ред. М. П. Лапчика – М.: Академия, 2001. – 624 с.

11. Форум конференции «Преподавание и обучение на английском языке: ожидания, проблемы, потребности». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://teachinglearningseminar.flybb.ru/forum2.html>.

12. Мегель Ю.Є. Використання при вивченні ІТ - дисциплін технологій віртуалізації в контексті забезпечення комп'ютерної компетенції майбутніх менеджерів / Ю.Є. Мегель, І.В. Данилюк, С.М. Коваленко, І.В. Чалий // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства: Економічні науки – Харків: ХНТУСГ, 2012. – №125.– С. 13-21.

13. Свободный онлайн-доступ к 2000 курсов МГТ: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.unesco.org/bpi/eng/unescopress/2002/02-fea16e.shtml>.

14. Free Download IT eBooks. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://it-ebooks>.

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИХ СИСТЕМ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ

Мегель Ю.Є., д.т.н., професор, Онегіна В.М., д.є.н., професор, Коваленко С.М., к.т.н., доцент, Чалий І.В., к.т.н., доцент, Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

Останнім часом в університетах України, як і в інших країнах Європи, при підготовці майбутніх спеціалістів дуже популярним стає так званий компетентнісний підхід. Він передбачений рекомендаціями Болонської групи і є одним із етапів на шляху реформування системи освіти в Україні. Основна мета цього підходу: забезпечення конкурентоспроможності випускників на ринку праці, формування у студента професійних та соціально-особистісних якостей, які б дозволили йому повністю реалізувати свій інтелектуальний потенціал [1-3].